

DECÀLEG DE LA JUSTÍCIA DE DADES

10 idees per avançar cap a una IA que respecti els drets.

1

La intel·ligència artificial no és neutral. És necessària la seva democratització i la incorporació d'una visió feminista, antiracista i decolonial en la seva creació i desenvolupament. Totes les capes de producció d'aquesta tecnologia han de respondre també a una filosofia de codi obert.

2

La privacitat ha de ser contemplada com un dret col·lectiu i no únicament com un dret individual. Cal caminar cap a una sobirania de dades que garanteixi l'accés i la governança de les dades personals i col·lectives.

3

Les dades han de ser tractades com una infraestructura crítica i no com un bé de mercat.

4

La recollida de dades personals i col·lectives no es durà a terme amb la finalitat de predir comportaments, sinó de tenir un millor coneixement sobre situacions de vulnerabilitat.

5

No es permetrà la presa de decisions automatitzada en qüestions que afectin drets de les persones.

6

El disseny de la IA haurà de comptar sempre amb equips diversos, representants de col·lectius minoritzats coneixedors de la matèria, i de les estructures de desigualtat que componen les nostres societats, així com de sabers no occidentals que permetin lluitar contra la reproducció del racisme estructural i altres violències. Aquestes persones tindran capacitat d'incidència en el disseny del producte final.

7

Tota la cadena de subministrament de la IA ha de respectar els drets humans i actuar per pal·liar la situació d'emergència climàtica actual, des de l'obtenció i el reciclatge dels materials per construir la maquinària fins als centres de dades, passant per la contractació de persones per a l'etiquetatge i classificació de dades per a l'entrenament dels algoritmes.

Les administracions crearan i proveiran de recursos la figura del Defensor del Poble Datificat i la del Consell Popular de la Dada. A través d'aquestes institucions, la ciutadania també obtindrà recursos i acompanyament per exercir control de la IA, denúncia en el cas de vulneració de drets, exigència de participació ciutadana o altres qüestions relacionades.

9

Es realitzaran auditories externes dels algoritmes que utilitzin les administracions públiques i/o les empreses privades que ofereixen serveis públics. Els resultats seran públics i accessibles. Aquestes auditories respondran a criteris de democratització i garantia de drets i supervisaran que els algoritmes siguin explicables.

10

Es fomentarà l'ús i la traducció dels continguts relatius a la IA a les llengües oficials i territorials, així com un canvi de nomenclatura i aproximació (també des de l'acadèmia) que visibilitzi els perills i posi de relleu la perspectiva inclusiva respecte a la diversitat.